

KARTA PRACY. ZAKRES ROZSZERZONY

KOLONIALIZM W DRUGIEJ POŁOWIE XIX W.

Zadanie 1.

Co było treścią ideologii kolonialnej? Stwórz definicję tego określenia na podstawie podrozdziału podręcznika *Rozwój ideologii kolonialnej* (s. 178).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2.

Odszukaj w Internecie wiersz Rudyarda Kiplinga *Brzemie białego człowieka*. Przeczytaj go uważnie, a następnie określ, czym wedle autora miało być tytułowe brzemie.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3.

Przeczytaj poniższy tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia, posługując się jego treścią oraz korzystając z podręcznika.

Traktat pretoryjski kończący wojnę [...], 31 V 1902 r.

Art. I. Siły zbrojne boerskie¹, stojące w polu, złożą natychmiast broń oraz wydadzą wszystkie działa, amunicję i materiały wojenne, znajdujące się w ich posiadaniu lub pod ich kontrolą i zaniechają wszelkiego dalszego oporu przeciw władzy Jego Królewskiej Mości Króla Edwarda VII, którego uznają za swego prawowitego panującego. [...]

Art. VI. Posiadanie broni w Transwaalu² i Oranii³ będzie dozwolone tym osobom, które tego zażądają dla swej obrony, a które uzyskają pozwolenie na mocy prawa. [...]

Art. VIII. Zarząd wojskowy w Transwaalu i Oranii zostanie możliwie jak najprędzej zastąpiony przez rząd cywilny, a jak tylko okoliczności zezwolą, zostaną powołane do życia instytucje przedstawicielskie prowadzące do samorządu. [...]

¹ boerskie – burskie

² Transwaal – Transwal

³ Transwal i Orania – republiki utworzone przez Burów w pierwszej połowie XIX w. Władze brytyjskie podporządkowały je sobie w 1902 r. W 1910 r. terytoria te weszły w skład brytyjskiego dominium Związku Południowej Afryki (Unii Południowo-Afrykańskiej).

M. Ciejka, *Notatki z lekcji. Historia. Teksty źródłowe. 1815–1939*, Kraków 2004, s. 133.

a) Podaj, jaki konflikt został zakończony traktatem, którego fragment zacytowano.

b) Wymień strony tego konfliktu, podaj miejsce oraz lata jego trwania.

c) Wskaż zwycięzcę konfliktu.

d) Przedstaw, co zostało postanowione w kwestii posiadania broni przez ludność podbitą.

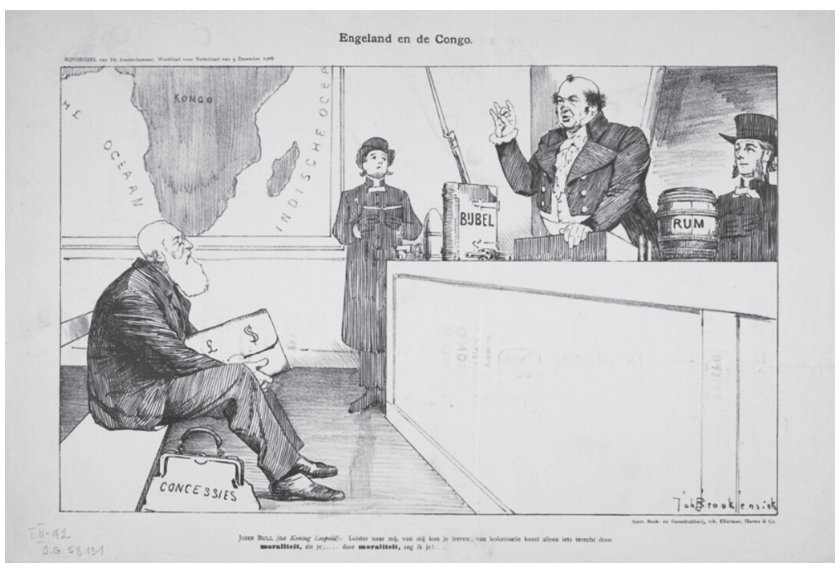
e) Podaj, kogo ludność podbita miała uznać za swego prawowitego władcę.

f) Opisz, kto sprawował władzę w Transwalu i Oranii w chwili spisywania traktatu oraz jak planowano ją przekształcić.

Zadanie 4.

Przyjrzyj się poniższej karykaturze, następnie napisz, co twoim zdaniem chciał przekazać jej autor.

XIX-wieczna karykatura

Biblioteka Narodowa

Tłumaczenie podpisu: John Bull¹ (do króla Leopolda): Posłuchaj mnie, możesz się ode mnie uczyć; kolonizacja działa tylko przez moralność, widzisz... przez moralność, mówię Ci!...

¹ John Bull – stereotypowe przedstawienie typowego, grubiańskiego Anglika

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

